

V dokležovski volilni enoti kandidira

Aloiz Benko

O Alojzu Benku, ki so ga frontovci v soboškem okraju predlagali za poslanca v Ljudsko skupščino, vedo Prekmurci povedati marsikaj lepega. Že od svoje zgodnje mladosti je živel in delal na grofovskem veleposestvu v Beltinčih, najprej kot pastir, pozneje kot delavec, ki se je pridružil strokovnjakom pri selekciji rastlin. Za to delo se je posebno zanimel in si s svojo pridnostjo pridobil veliko dragocenih izkušenj.

Po osvoboditvi je Alojz Benko nekaj časa nadaljeval svoje delo na selekcijski postaji v Beltinčih. Vendar pa je moral zaradi izredne sposobnosti in pa zaradi svoje priljubljenosti kmalu prevzeti druge dolžnosti. Ljudstvo ga je leta 1948 izvolilo za člana Okrajnega ljudskega odbora, kjer je najprej vršil posle poverjenika za kmetijstvo, sedaj pa je predsednik Okrajnega izvršilnega odbora.

Kaj pa pravilo o Alojzu Benku njegovi tovariši-delavci v državnega posestva v Beltinčih, s katerimi je prejel delo in življenje? Takole ti odgovorijo: »Čeprav je tovariš Benko zdaj predsednik OLO in ima ogromno dela in skrbi, vendar živi še naprej z nami in mi za smatramo še vedno za člana našega delovnega kolektiva. Tovariš Benko spremlja vse naše delo in mi ga tudi sprži obveščamo o vsem. Ni preselil se ni hotel v drugo stanovanje, ampak živi s svojo družino še vedno v naši sredi, da nam je bliže. Če nas karkoli teži, se obrnemo nanj in vedno nam da dober nasvet.«

Upravnik posestva Ing. Pečnovič pa pravi: »V predsedniku Benku je našel kolektiv posestva v Beltinčih človeka, ki ima polno razumevanja za napredek posestva in za izpolnjevanje njegovih planskih nalog. Na posestvu se vrši redkoteri sestanek delovnega kolektiva, da so ga tovariš Benko ne bi udeležil. Kot izkušen kmetijski delavec, ki posestvo v Beltinčih do podrobnosti pozna, pa nam tovariš Benko s svojimi dragocnimi nasveti tudi ogromno pomaga pri našem delu.«

Kot član ljudske oblasti in zadnje leto tudi kot predsednik Okrajnega izvršilnega odbora, si je Alojz Benko pridobil vse zaupanje volivcev. Saj so na mnogih zborih volilci zahtevali, naj v njihovi volilni enoti kandidira Alojz Benko. Odkar je tovariš Benko prevzel dolžnosti predsednika OLO, pa je tudi mnogo tesnejše sodeloval med okrajnim odborom in krajevnimi ter mestnim ljudskim odborom.

Kaj pravi o tovarišu Benku tajnik MLO v Murski Soboti, tovariš Velner: »Mestni ljudski odbor je našel v predsedniku Benku človeka, ki mu je blizu vse delo mestnega ljudskega odbora. S svojimi promišljenimi nasveti članom mestnega ljudskega odbora veliko pomaga pri njihovem delu. Udeležuje se tudi sestankov in zborov volivcev in tako ustvarja tesno povezavo med volilci in ljudsko oblastjo.«

V tišinski volilni enoti kandidira žena

Milika Roganova

Milika Roganova iz Sodšincev je ena izmed najbolj priljubljenih kandidatov, ki jih bo Prekmurje volilo za poslance v Ljudsko skupščino. Prekmurci poznajo Miliko še iz leta okupacije, ko je pomagala svojemu bratu, sekretarju OF v vasi, katerega so pozneje fašisti ubili. Takoj po osvoboditvi je stopila v prva vrste borcev — za malega kmeta. V Sodšincih, obmejni prekmurski vasi, je začela to borbo kot aktivistka Osvobodilne fronte — pozneje pa kot članica ljudske oblasti. Od osvoboditve naprej so jo vsačani vedno izbirali za svojo predstavnico: pri volitvah v krajevni ljudski odbor, pri volitvah v upravni odbor kmetijske zadruge in pri volitvah v odbor Osvobodilne fronte in Antifašistične fronte žena. Milika pa vodi tudi partijsko organizacijo v vasi.

Kako zelo je Milika med prekmurskim ljudstvom priljubljena, na to kaže pogled na volilni zbor Fronte v Murski Soboti, kjer so se predstavniki frontnih organizacij iz vseh vasi porazgovorili o svojih kandidatih. Na tem zboru se je oglašal tudi Benec Geza, tajnik krajevnega ljudskega odbora iz Crnelavca, ki je dejal: »Tovariši, jaz sicer nimam ničesar proti ženskam, vendar se mi zdi, da bi bilo boljše, če bi namesto Milike Roganove predlagali za poslance kakoga moža. Gotovo ste tudi ostali mnenja, da se mošje na take posle bolj razumejo?« Crnelavski tajnik je pogledal po tovariših, vendar svoje misli ni mogel do konca izpregovoriti. Po dvoranah je zavrtelo in na desetletje rok se je dvignilo in prošlo za besedo.

Prvi se spregovoril tovariš Barbarič, član okrajnega izvršilnega odbora. Tako je povedal: »Ker je crnelavski tajnik omenil, da bi poslanske dolžnosti verjetno kak moški bolje vršil kot Milika Roganova, bom na kratko priklical Milikino delo, ki ga vrši kot predsednica krajevnega ljudskega odbora v Sodšincih. Pri volitvah v krajevno ljudsko odbore 1947. leta se je prav tako kot danes takaj našlo nekaj strokovnjakov v Sodšincih, ki so bili proti temu, da bi Milika Roganova kot ženska vodila krajevni ljudski odbor.« Dobro, v odboru naj bo, so dejali, saj se je doslej s svojim delom vedno dobro izkazala; vendar za predsednico še doslej nismo imeli žene. Se bolj pa so ti ljudje nergali, ko so zvedeli, da so odborniki tudi za tajnico izbrali žensko. »Kako, ali bo zdaj APZ vodila naša vos?«, so govorili. »No, bomo videli kako bo šlo!«

Pa sodšinski kmetje niso slabo izbrali. Že po nekaj mesecih se je njihova vas uvrstila med najboljše v okraju, predsednica Milika in tajnica Trezika pa v vrsto najboljših in najbolj delovnih članov ljudske oblasti. Pri nobeni akciji še ni bilo treba hoditi okrajnim aktivistom v to vas, da bi tam ljudi o čemerkoli prepričevali. Kadar se je treba porazgovoriti o oddaji ali odmeri davkov,

sklepe krajevni ljudski odbor zbor volivcev, kjer se Milika in vsi ostali odborniki z ljudmi temeljito pomenijo. Tako tudi pri oddajah v Sodšincih ni nikoli nobenih težav. Prvo leto, ko je bila Milika predsednica KLO, so sodšinski kmetje oddali maščobe v treh dneh. Ko je krajevni ljudski odbor prejel obvestilo o višini obvezne oddaje, je poverjenik za državne nabave pri KLO odšel na en konec vasi, Milika kot predsednica pa v drugi. Pogovorila se je z vsakim gospodarjem posebej. Prihodnji dan so prvi prinesli maščobne odkupne sredstve člani krajevnega odbora, potem pa še vsi ostali vsačani. Prav tako je pri odmeri dohodnine, pri setvi in pri ostalih delih, kjer se Milika ter vsi ostali odborniki z ljudmi dobobra pogovorijo. Pri lanskih volitvah v krajevno ljudsko odbore je v Sodšincih ni bilo več človeka, ki bi samo pomislil na to, da bi bil sploh kdo drug predsednik njihovega KLO kot Milika Roganova.«

Besede tovariša Barbariča so frontovci pozdravili, z dolgočasnimi ploskanjem. Za njim se je oglašil kmet iz Gederovec, iz vasi, ki je v Sodšince, kjer Milika delo in živi. »Kmetje v naši vasi,« je dejal, »nešetokrat povedo tole: Če bi mi imeli v vasi takega človeka kot je Milika Roganova, bi bilo še marsikaj boljše. Mislim, da je to pač najlapse sprječevalo za Milikino delo in sposobnost.«

Se in še so se delegati oglašali. Vsak je vedel o Miliki nekaj lepega povedati. Ta, da je v času okupacije izpostavljala svoje življenje in življenje družine v nevarnost s tem, da je delala za OF. Oni, kako vzorno skrbi poleg službe še za svojo zemljo, ki jo mora obdelovati skoraj sama, saj sta po volni ostala na posestvu le za delo nesposobna oče in mati. Predsednica Antifašistične fronte žena v okraju pa je s ponosom povedala, kako čisto delo Milike Roganove tudi žene izven Prekmurja, saj so jo izbrali celo za članico Centralnega odbora APZ Jugoslavije.

Crnelavski tajnik Benec, ki je predlagal namesto Milike Roganove za poslance v Ljudsko skupščino kakoga moškerca, je ob tej priložnosti popolnoma umolknil. Mogoče je primerjal delo krajevnega ljudskega odbora v svoji vasi, kjer so člani samo mašje, z delom KLO v Sodšincih, kjer sta predsednica in tajnica ženi. Gotovo je videl ogromno razliko vsehokraj Miliki Roganovi v prid.

Milika pa je kot delegat frontne organizacije iz Sodšincev sedela v zadnji vrsti in poslušala besede, ki so prikazovale njeno delo. Bila je popolnoma tih, le ob koncu si je z robcem neopazno obrisala oči. Na tem zboru Osvobodilne fronte so ji bili vsi njeni napori in vse njeno požrtvovalno delo stoletno ponosni.

Med volilci tomaskega sektorja kandidira tov.

Verdev Bogo

Osvobodilna Fronta ljutomerskega okraja je predlagala med kandidate za volitve v Ljudsko skupščino LRS tov. Verdeva Boga, sekretarja OK KPS v Ljutomeru.

Tov. Bogo je poznan politični delavec in partijski voditelj. Rojen je 24. oktobra 1924 v št. lju pri Velenju. Je sin srednjega kmeta, po poklicu pravnik. Otroška leta je preživel pri svojih starših. Do 17. leta je pomagal pri opravljanju kmečkega dela na posestvu svojih staršev. Za časa okupacije je pomagal NOG. Leta 1943 je vstopil v NOV, kjer je ostal vse do osvoboditve. V borbah je bil dvakrat ranjen in je navadovaj v čin podporočnika. Po osvoboditvi je bil v raznih družbenih in državnih službah, ter v pravnih in političnih silah. Tri leta je opravljal dolžnosti javnega tožilca v številnih okrajih.

Ljudstvo in Partija sta mu zaupala mesto sekretarja v OK Partije ljutomerskega okraja. S svojim nesebičnim in požrtvovalnim delom v blagor skupnosti delovnega ljudstva, je tov. Bogo zaslužil zaupanje, ki so mu ga dali delovni ljudje, organizirani v Fronti. Započeto delo

bo nadaljeval v bodoči Ljudski skupščini LRS, kjer bo zastopal svoje volivce.

Za njegovega namestnika je Fronta potrdila tov. Filipca Alojza, rol. 31. maja 1920 v Radostavcih, okraj Ljutomer. Filipci je sin delavske družine, po poklicu zidar. Za časa stare Jugoslavije si je služil boren kruh kot vojenec in zidarski pomočnik. Do leta 1942 je zidiral po ljutomerskem okraju. Po tem času se je umaknil na svoj dom, kjer je ostal do osvoboditve. Poklican je bil v Jugoslavansko Armado, kjer je odslužil svoj karovški rok. Na zadnjih volitvah v KLO so ga Malonedelski volivci izvolili v njihov KLO, kjer danes uspešno vrši dolžnosti tajnika.

Tov. Verdev in Filipci kandidirata na območju KLO tomaskega in malonedelskega sektorja. Delovno ljudstvo teh krajev pozna njune zasluge v socialistični graditvi, zato jima bo prav sigurno oddalo svoje glasove na dan 18. marca t. l. ko bo veliko najboljših ljudi iz svoje srede v drugo Ljudsko skupščino.

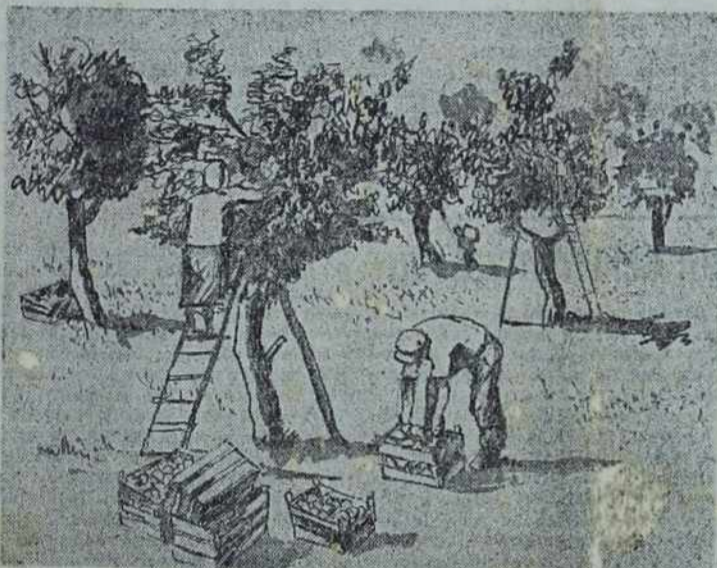
Kdo zavira zimsko škropljenje sadnega drevja v Prekmurju?

Letošnji sončni zimski meseci brez oblačne zime in snega, so ne samo ugodni za poljska dela, temveč tudi za škropljenje sadnega drevja. V mursko-soboškem okraju so dobro izkoristili zadnje tedne. Skoraj v vseh predelih sadjarji pridno čistijo sadovnjake in škropijo. Zadnja jesen je končno dokazala, da bo kapar v nekaj letih popolnoma uničil sadjarstvo, če se ne bo pristopilo k načrtnemu zatiranju boleznih. Po dosedanjih podatkih so v okraju očistili 85 tisoč dreves, nad 25 tisoč pa poškropili, kar je brez dvoma lep uspeh, če pomislimo na izredno pomanjkljivo organizacijo, ki se je pokazala v pretekli jeseni. Najbolje so pristopili k škropljenju v goriških predelih, kjer imajo sorazmerno še najbolj ohranjene sadovnjake. Prednjačijo vasi Križevci, Mačkoviči, Adrijanci in še nekatere druge, kjer se škropljenje že zaključuje. Uspehi se kažejo v živahnem delujočih sadjarskih odsekih splošnih kmetijskih združenj, ki so jih v številnih združenjih letos ponovno postavili na noge. Odseki so prevzeli celotno akcijo, organizirali škroplilne ekipe, kar zagotavlja uspeh škropljenja.

Vendar je težko reči, da so povsod tako zgledno začeli z delom, kot pa v zgoraj navedenih vaseh. V posebnih vaseh, kot so G. Petrovci, Vučija Gomila itd., s škropljenjem sploh še niso pričeli, čeprav imajo škropivo pa tudi škropilnice na razpolago. Na splošno pa občutno primanjkuje škropilnic, posebno v onih predelih, kjer se pretekli jeseni ni s pravočasno pobirali, da bi dali v popravilo pokvarjene škropilnice. Ker okrajni forumi v več primerih niso zadostili KZ in KLO za skladiščne škropilnice, se je del motornih škropilnic zloamerno uničilo ali drugače pokvarilo. Tako je n. pr. nekdo v Kuzmu iz motorne škropilnice ukradel motor, ne da bi se izkazal za funkcionalni zmesilski za to. Sedel pa se sprašujejo, kdo nosi krivdo zaradi tatvine. Odgovornost vračajo eden na drugega. Če bi škropilnice dobro vskladiščili za kar so imeli dovolj časa, bi takšne okvare odpadle, sadjarji pa bi lahko poškropili svoje sa-

doavnjake. Nepravilni odnos do motorne škropilnice so pokazali tudi v Gradišču, kjer si je neki domačin montiral motor od škropilnice na svoje dvokolo, češ da škropilnica itak stoji v skladišču. Takih in podobnih primerov bi lahko našli še nekaj. Vse to pa kaže na skrajno malomarnost in nepravilni odnos krajevnih forumov do ljudske imovine. Tu se je treba ozreti na težave, ki jih ima-

predvsem sadjarske predele na Goriškem. Tam so sadovnjaki le delno okuženi, dočim se bo sadovnjake v ravninskih predelih, posebno okrog Mure, izsekalo. Obenem bo dana možnost, začeti z obnovo novih nasadov. V ta namen bodo v okraju po posebnih primerih mestih začeli z vzgojo drevesnic. Trenutno imajo v okraju le dve večji drevesnici, in sicer v Rakičanu in Gor-

Dobro zimsko škropljenje sadnega drevja daje večje in lepše pridelke

mo pri nabavi škropilnic iz inozemstva, zato bo potrebno priprave takšne malomarnosti strogo kaznovati.

Da bo mogoče v bodoče dobro vskladiščiti škropivo — ker se vesled neprijetnih skladišč in embalaže mnogo škropiva pokvari — bodo letos pristopili h gradnji večjih cistern, ki bodo lahko varno vskladiščile tudi večje količine škropiva. Z dobro organizacijo rednega čiščenja in škropljenja mislijo rešiti sadjarstvo pred popolnim uničenjem,

nji Lendavi, nekaj malega pa imajo privatni drevesničarji. V načrtu imajo večjo drevesnico v goriškem predelu Gorjani Petrovci, kjer so ugodni pogoji za vzgojo orehov in domačega kostanja. Tovej sadjarje v Prekmurju začelo naslednja leta težke in odgovorne naloge, ki bodo uspešne le ob aktivni pomoči vsega ljudstva, predvsem pa sadjarskih odsekov pri splošnih kmetijskih združenjih.

Oživiti bo treba delo živinorejskih odsekov v Prekmurju

V pretekli vojni je močno trpela živinoreja. Tudi Prekmurju ni prizanesla. S prihodom okupatorja so se razširile živinske bolezni. Ljudsko oblast je po osvoboditvi čakala težka naloga. Oživiti je bilo treba živinorejo in omogočiti zdrav razvoj našemu kmetijstvu. Vemo, da brez živinoreje ni obdelanih polj, ni pridelkov na nepogojenih njivah in travnikih. Za pospešitev živinoreje so bili izdani številni ukrepi.

Vzlic skrbi ljudske oblasti niso v mursko-soboškem okraju dosegli tistih uspehov, ki bi bili za dvig živinoreje nujno potrebni. Ni krivda na odkupih, kakor govorijo nekateri navižani. Vzroki so globlji. Naši živinorejski odseki pri KZ niso izpolnili svoje naloge. Marsikateri izmed njih je le na papirju. Nedelavnost živinorejskih odsekov je privedla do nekaterih napak, zlasti pri odkupu živine. Preskrba delavcev z mesom in maslo je najnujnejša naloga odkupnih organov. To je razumela večina kmetovalcev, ki se trudijo za pravočasno oddajo teh proizvodov. Pri naprednih kmetovalcih kljub zadoščeni oddajam ne pada stalež živine. Spekulantje so se postavili na opredeljeno stališče, nasprotno občin koristim in skupnosti. Govorijo o tem, da je treba zmanjšati stalež živine in se rešiti prevelikih oddaj mesa. Niso ostali samo pri govorjenju. Mnogi nimajo zadostnega števila živine v primerjavi z gospodarsko močjo svojih posestev. Večji kmetje so ponavadi močno pod planom vzreje živine.

OLO, kakor tudi nekateri KLO niso posvečali dovolj pažnje planom vzreje živine. Niso jih pravilno razbili na posamezne kmetovalce, nekateri KLO pa sploh niso izdali odločb. Pri takšnem stanju je bila onemogočena kontrola nad izvajanjem planov, še več, nekateri spekulantje so se ob nebednosti oblasti izvili iz kazenske odgovornosti, ki bi jih po vsej pravici morala zadeti. Ni namreč lahek prestopke proti skupnosti, če spekulant zanemari živinorejo z namenom, da bi škodoval ljudski preskrbi.

Januarski popis živine je prikazal ureditve plana vzreje živine. Popis je podkrepil trditve, da se mali in srednji kmetje zavedajo svojih dolžnosti do države. Večinoma so izpolnili, ponekod celo presegli svojo obveznost. Ni tako pri večjih gospodarskih skupinah, kjer je plan vzreje živine precej zabljan. Pogledimo na primerov!

V KLO Murski Crnci imajo kmetje manjših gospodarskih skupin predvideno število živine. Kako pa večin? Znostajeno. Matej Franc, kmet V. gospodarske skupine ima na svojem posestvu 5 glav go-

veje živine manj, kot mu določa plan vzreje. Nič boljše ni pri Granol Terziji, Rajner Francu in drugih kmetih. Kaj pa bo rekla Granol Marija, poselstnica druge skupine, ki redi na manjši površini 4 glave goveje živine. Kakšna je razlika med njo in Matejem, ki bi moral vzrediti 8 repov. V Hodosu je Roman Bela, ki bi moral imeti v hlevu 6 krav, ima pa le eno. Konje Anton ima namesto 5 krav le eno. Tudi Bac Aleksander iz Strukovec ni pomislil na svoje dolžnosti. V hlevu bi mu naj ostalo 11 glav goveje živine, tako pa jih je samo sedem.

Njim lahko pogleda v obraz Štitar Aleksander, ki jih ne posnema. Redi celo več živine, kot mu je predpisano. V hlevu muku 16 glav goveje živine in kruhli 33 prašičev. Po njem so vzeli vzgled Gabor Jožef iz Petancev, Flisar Franc in Veren Štefan iz Markišavec, Kočar Marija iz Skakovec, Pentek Josip iz Predanovec, Horvat Josip iz Nemčavec in še mnogo drugih. To nam odkriva bedno sliko nekaterih spekulantov, ki izrabljajo napredek živinorejcev. Njim bo treba stopiti na prste. Ne gre, da bi

pošteni kmetje oddajali živino na račun spekulantov. Prav tu je važen poseg KLO, ki naj bi kmetom pravilno določali plan vzreje živine in obenem strogo kontrolirali njihovo uresničevanje. Spekulantje je treba s strogimi merami navaditi, da bodo drugače gledali na dolg, ki ga imajo do skupnosti. Z nizkimi, podplanskim številom živine škodujejo obdelavi svojih polj, ki brez goveje dobro ne obrodijo. Tako je prikrajšan odkup kmetijskih pridelkov iz teh posestev in zopet trpi delovno ljudstvo.

V soboškem okraju bo treba podvzeti najstrožje mere proti tistim, ki namerno znižujejo stalež živine na svojih posevstih. KZ in njihovi živinorejski odseki naj zopet zaživijo, kar bo v korist vsakemu naprednemu živinorejcu. Kakovostni in številčni dvig živinoreje je nujen ukrep v našem gospodarstvu, ker se bo s tem dvignilo tudi kmetijstvo in vse ostale panoge gospodarjenja na kmetijski zemlji.

Koga bodo volili Benediktčani in okoliški kmetje

Radgonski delovni ljudje dobro poznajo svojega sekretarja Partije. Že par let biva med njimi. Pri vsakem delu rad daje nasvete in pomoč. Zaradi tega je priljubljen med volivci.

Tov. Kociper Peter je rojen 1. avgusta 1911 v Stanovnem, okraj Ljutomer. Po poklica je učitelj, sedaj sekretar OK Partije v Radgoni. V Partijo je bil sprejet 1943. leta.

Otroška leta je preživel pri starših na Stanovnem. Od leta 1923 do 1927 je obiskoval meščansko šolo, pozneje pa državno učiteljsko v Mariboru. Študij na učiteljskiu je končal 1932. leta. Poklican je bil na odsluženje kadrovskega roka v staro Jugoslavansko vojsko, odkoder se je vrnil 1933. leta. Junija istega leta je nastopil službo učitelja na osnovni šoli v Svetinjah (Ljutomerski okraj). Leta 1941 je bil večkrat na orožnih vajah.

Okupacija naše dežele ga je zalotila v Zagrebu, kjer, so ga ujeli Nemci. Iz ujetništva se je vrnil maja 1941. Po prihodu v rojstne kraje je bil aretiran od pobesnelih gestapovcev v Ptuj. V ptujskih zaporih se je pričela njegova težka, toda lunaška pot borca. Prestopil je prag taborišča na Borlu in v Mariboru. 11. junija 1941 je bil z družino izseljen na Hrvaško.

Po prihodu na Hrvaško, tov. Kociper ni omahnil. Na Kordunu se je povezal z

NOV in ji pomagal. Leta 1942 je odšel na Kalnik, okraj Koprivnica, kjer je delal kot terenski aktivist. S svojim zadržanim pred okupatorjem in ustaško golaznijo — si je pridobil zaupanje med hrvaškimi množicami. Izvolili so ga za člana KNO, s katerim je živel kot sin slovenskega naroda. V borbi se je utrjeval in kalil. Postal je član okrajnega NOO v Bjelovaru in sekretar njegove osnovne partijske organizacije, kjer je ostal do osvoboditve.

Po osvoboditvi se je vrnil v Svetinje. Tam je spet učiteljeval. Star partijski voditelj je dobil mesto OK Partije v Ljutomeru. Leta 1946 je bil premeščen v Radgono. Spočetka je vršil dolžnost solškega nadzornika in člana OK, leta 1947 pa je bil izvoljen za organ. sekretarja Partije. Na partijski konferenci leta 1949 so ga izvolili za sekretarja OK Partije, kjer še danes vrši svoje dolžnosti.

Tov. Kociper je sodeloval na številnih kongresih in konferencah. Bil je izvoljen za delegata za II. kongres KPS, oblastne partijske konference v Mariboru in za delegata I. in II. kongresa Osvobodilne fronte.

V času NOB je bil odlikovan z ordenom zasluga za narod. Prezidij Ljudske skupščine FLRJ pa ga je odlikoval z ordenom bratstva in edinstva II. stopnje.

Stročjevaški zadružniki v republiškem medzadružnem tekmovanju

Prejšnji ponedeljek so zborovali stročjevaški zadružniki — ljudje — ki se po pravici lahko pohvalijo z najstarejšim zadružništvom. Na zboru so ugotovili, da je zadružni upravni odbor zamenjal posamezne naloge, težišče vodstvenega dela pa je ležalo na ramah predsednika Pihlarja. Upravni odbor je šestkrat glasoval za sklepe, ni pa se pobrigal, da bi jih v praksi uresničil. To se je škodljivo odražalo v celotnem razvoju zadruge. Zadružna zavest je še vedno na nizki stopnji. Posamezniki celo zavirajo delo v zadruzi. Odtod tudi neenakomerno vlaganje naporov za zadružno skupnost. Posamezniki so krivi, da zadruga ni bila v stanju obdelati svoja polja. Morala je najeti sezonce — privatnike iz Prekmurja.

V zadruzi redijo preveč konj, na škodo govedoreje...

Zadružniki so posegli z besedo v živo. Med drugim so govorili o živinoreji, kjer zaostajajo. Zakaj je tako? Občutno nesorazmerje med konji in govejo živino ne more koristiti govedoreji. V zadruzi redijo 127 glav goved in 93 konj (razmerje 1,36:1), na ohišnicah pa 173 glav goveje živine in 4 konje.

Ta ugotovitev je dala zadružnikom misliti. Spoznali so, da se ni za čuditi, če je skoraj zmanjkalo krme za govejo živino. Kup konjev v zadruzi je požrlo ogromne količine krme. Konji so le delno zaposleni. V lanskem letu je odpadlo na konja po 30 delovnih ur na teden. Večkrat se je zgodilo, da so vozili gradbeni in drugi material iz Ljutomerja s kamionom ali traktorjem, kljub visokemu številu konj. Vse to je šlo na škodo vrednosti opravljenega trudenja. Najemali so traktor in z njim orali polje. Traktorsko oranje je stalo lepe denarce, dočim so konji stali v hlevih, ali pa so jih posamezni zadružniki uporabljali za takozvane »privatne« vožnje.

Preprost račun pove, da so vsled nerentabilnosti v konjereji izgubili osem dinarjev na trudodan. Če hočemo še dalje, eva primer: »Če bi zadruga odprodala 34 odvisnih konj, bi narasla vrednost trudenja na 24 din, kar praktično pomeni, da bi sprejel zadružnik z opravljenimi 369 trudenjevi namesto 38.745 dinarjev kar 47.601 dinarjev. Prepričljiv dokaz trditvi dosedanjega zadružnega vodstva, ki je zadružnikom predlagalo, da zmanjšajo stavež konj in dvignejo govedorejo. Tako je pravi Skrajni čas je, da so se na to spomnili.

Tudi stavež živine na ohišnicah je previsok. Nekateri zadružniki redijo po več glav goveje živine. Nič kaj lepo se ne sliši, da imajo v zadruzi 46 glav goveje živine manj, kot pa zadružniki na ohišnicah. V tem nesorazmerju tiči vzrok zaostajanja zadružne govedoreje. Težko je verjeti, da so zadružniki lahko preredili tolikšno število goved s krmo, ki so jo pridelali na ohišnicah. Mar naj pošteno zadružniki verjamejo Bobnarju, da lahko zredi štiri glave živine na ohišnici, ki meri samo 1 ha zemlje? Tu se začne nit, ki se vleče skozi vse neuspehe v živinoreji.

Zadruga je lani pridobila 24 telet, število svinj pa se je povečalo za 51 komadov, kar je precejšen uspeh. Število goved bodo lahko letos močno zvišali, če bodo oddali vse odvisne konje. S porastom števila goveje živine, bo narasla tudi vrednost trudenja, kar bo samo v korist vsem pridnim zadružnikom.

Brez vestne evidence ni poslednega planiranja...

Stročjevaški zadružniki so sprejeli lani 200 kg žita. To količino je sprejel tisti zadružnik, ki je opravil ali presegel planirano število trudenjev, ostali pa so dobili gotove odstotke manj. Kje je preostalih 50 kg žita, ki bi ga zadružniki naj prejeli? Predlansko jesensko in lanišnje pomladansko setev niso docela izvršili, zato tudi niso dovolj pridelali. Vzrok vsemu je bila slaba evidenca, ki jo je vodil normirec Bobnar Franc. Preteklo jesensko setev so bolje opravili. Z ozimninami so posejali 40 odstotkov orne zemlje (87 ha), kar pomeni, da so vrgli

Dopisujte v »LJUDSKI GLAS«!

Stefan Kuhar: POSLEDNJA BORBA SKOJEVCA JOŽETA KRAMARJA - JUŠA

(Konec)

»No, donca, fantje, kako je?« je kratko vprašal. Potem smo se pogovarjali o rečeh, ki smo jih doživeli, odkar se nismo videli. Horthy je že prebral proglas o kapitulaciji, to je bilo za nas najvažnejše, zato Miran ni mnogo pripovedoval o tem. Povedal je le, da je bil »stari« pa tudi vodstvo generalštaba za kapitulacijo, upirali so se pa temu fašistično nastrojeni člani štaba, potem pa je z nasmeškom vzkliknil:

»Pa nas je vendarle — ta lisjak stari! (Misli je tu Horthyja.) Namesto, da bi prebral proglas o kapitulaciji o polnoči, ga je komaj opoldne naslednji dan!«

»Tudi to ni bila tako huda reč,« smo vsi naenkrat ugotovili. Kljub temu jo je preko 300 naših ljudi pobrisalo iz madžarskih vojašnic, še preden ga je prečital! Smejalji smo se na račun pučonskega notarja, ki se je v svoji strahopetnosti tresel ko šiba na vodi in s sklenjenimi rokami prosil, naj mu pustijo vsaj golo življenje. Partizani so napadli 13. oktobra 1944 notariat in uničili pisarniško opremo in arhiv.

O tem je dva dni po napadu povedal Ciril tole: Šli smo najprej mimo notariata proti središču vasi. Srečali smo nekoga moškega. Vprašali smo ga, če naj teh nekaj vagonov vojaškega sena sežgemo. »To bi bilo škoda,« je dejal. »Rajši pojdite pa pokazite notarju, kakšni so partizani!« Res smo

Tudi skupnosti je stročjevaška zadruga dala...

Stročjevaški zadruzi so dali del svojih pridelkov tovarišem v industriji. Tako so prodali državi po vezanih in prostih cenah 18.800 kg pšenice, 2440 kg soržice, 2613 kg ajde, 50 kg ječmena, 7522 kg svinj, 7185 kg goveje živine. Od pridelanega 40.543 l vina so oddali državi po prostih cenah 32.882 l dobre vinske kapljice. Najbolj so se odrezali pri krompirju, oddali so ga kar 14 vagonov.

Na zboru so govorili o zadružnih gradnjah. Nujno bo zgraditi hleve za krave, mlekarice. Potem bo lažje pri oddaji mleka, ki se danes nekontrolirano porazgubi po vasi. Tudi kontrola nad mlečnostjo krav bo olajšana. Izboljšali bodo sadjarstvo, predvsem s čiščenjem in škropljenjem sadnega drevja, uredili pa bodo lastno drevesnico. Na zboru so obsodili početje nekaterih zadružnikov, ki na ohišnicah nastiljajo živini z zadružno slamo, čeprav jim v zadruzi trda prede za živinsko krmo.

Pogovor se je zapletel v številna vprašanja, ki so se jih posamezni zadružniki dotaknili. Pogovorili so se o bodočih volitvah v Ljudsko skupščino in razčistili pojme o kandidatih, kakor tudi o Fronti, ki jih je predlagala. Na splošno pa bi se bilo treba vprašati, zakaj so bili na zboru molčeji bivši brezemljaši in viničarji. Zbor je pokazal, da bo treba poglobiti demokratičnost med zadružniki. Bilo je opaziti, da mnogi zadružniki ne poznajo zadružnih pravil, svojih pravic in dolžnosti. Mar ne bi kazalo, da sključijo brigadne sestanke in se o vsem pogovorijo? Tekmovanje, ki so ga na zboru napovedali KDZ v Komendi in Zabnem pri Kranju — zahteva razgledanih ljudi, ki bodo znali obrniti marsikatero tekmovalno točko v svoj prid.

Včeraj viničarji — danes gospodarji...

Nedaleč od Radgone je vas Crešnjevec. Zadružniki, ki so med letom marljivo delali, so zborovali. To je bil njihov praznik, saj so polagali obračun svojega dela. Leto dni zadružnega življenja imajo za seboj. Zato je 115 dinarjev vredne trudodan lep začetek v njihovi skupnosti.

Pot sem našel v poslopje, okrašeno z zelenjem in zastavo. Zbranih je bilo lepo število zadružnikov. Pred mene je stopil človek srednjih let. »Predsednik Marinčič Franc«, se mi je ob rokovanju predstavil in me povabil k mizi.

V sobi je postalo živahno. Do zadnjega kotička so jo napolnili zadružniki. Zadovoljstvo jim je sijalo iz obrazov, ki so bili nekaj žalostni. Leto dni zadružnega življenja je resnično združilo vse bivše viničarje.

Razpoložen in domač sem se počutil med njimi. Zapletel sem se v pogovor z brigadirko Volfovo. Kramljala sva kot stara znanca. Mlada je, pa vendar vodi osem skupin, v katerih dela 74 sposobnih zadružnikov. Pomenila sva se o normah in vsemogočih težavah. »Vsa dela smo normirali, razen trgatve. Zadružniki so se prepirali, da so norme pot do pravičnega nagrajevanja. Posamezniki še vihajo nosove. Toda prišel bo čas, ko jih bodo nehali, mi je preprosto povedala Volfova. Uvidel sem, da je precej sposobna ženska. Povprašal sem jo po strokovni izobrazbi. Povedala mi je, da je lani uspešno dovršila brigadirski tečaj na Kapeli. Zadružniki jo imajo radi, zato so ji za vestno delo določili nagrado. Letos bodo obnovili 1,5 ha vinogradov... »Smo vsi?«, se je vprašujoče ozrl Ma-

rinič po svojih zadružnikih. Takoj so ugotovili, da manjka družina, ki jo bodo sprejeli v zadruzo. Čež nekaj minut je tudi ta vstopila v dvorano in začeli so. »Pred dobrim letom smo imeli v zadruzi 85 ha zemlje, danes jo imamo 96. Na tej površini je 28 ha vinograda, 10 ha orne zemlje, 11 ha sadovnjakov«, je pričel naštevati predsednik. »Nismo verjeli spekulativnim prerokom, ki so nam govorili, da bomo zagospodarili. Danes vidimo, da so se oni pri računu usteli. Kaj nam povedo samo hektarski donosi? Krompirja smo pridelali 15 ton (privatni sektor 8 ton), pšenice 1500 kg (privatni sektor 1100 kg), ovsu 2100 kg (privatni sektor 800 kg). To je naš odgovor vsem nevernežem, ki so nam želeli gospodarsko razsulo. V vinogradništvu smo nekoliko zaostali za privatniki. Ni bila najboljša zadružna disciplina, motili pa so nas tudi izrojeni nasadi. Zato predlagam, da letos obnovimo 1,5 ha gorice.«

Kavčič Viktor in Volf Terezija sta najboljša zadružnika...

Crešnjeveci zadružniki pa so le prekosili privatnike. Njihova vina so mnogo bolj negovana in boljša po kakovosti. Slovijo preko naših meja. V Italijo, Avstrijo in drugam pošiljajo naše buteljke, napolnjene z renskim rizlingom in belim burgundcem. Na zadnji vinski razstavi v Mariboru so crešnjeveci zadružniki odnesli nagrade. Tudi vrednost njihovih vinskih glavic je dobro znana. Zato so tokrat na občnem zboru bili upravičeno ponosni na svoje sadove dela. Sloves svojega vinskega pridelka bodo obdržali. Sklepe so postavili na dobro mesto. V svoj plan so zapisali: »Gojili bomo priznane vinske trte, pravilno kletarili in gojili pridelana vina. Na selekcijo trt ne bomo pozabili. Za ta sklep so vsi dvignili roke.

Lansko leto so zadružniki opravili preko 11.000 delovnih dni. Ko so pregledali bilančne številke, so izvedeli, da jim ostane na opravljeni truden 115 din. To bodo dobili kot plačilo za celotni trud. 15 delavcem so pripoznali posebne nagrade (20 tisočakov), 10 delavcem pa so izglasovali nagrado v vinu. Rade volje so priznali Kavčič Viktorju in Volf Tereziji, da sta najboljša zadružnika. Čež leto sta presežala norme za 25 odstotkov.

Zdaj pa še o skupnih sklepih za dvig proizvodnje. Tako so med drugim izglasovali, da bodo normirali vsa dela v zadruzi, dvignili delovno disciplino, borili se bodo za uresničenje gospodarskega plana. Ker hočejo imeti napredno živinorejo, so se na občnem zboru odločili za gradnjo modernega svinjskega hleva in preureditev nekaterih hlevov za govejo živino. Uvedli bodo plantažno sadjarstvo. V ta namen so že zrigolali 75 arjev zemlje. Po travniku bodo skopali kanal za odtekanje odvisne vode. V vinogradih bodo sejali vmesne kulture, ki so jih za sedaj namenili za prosti trg.

S temi sklepi je stopila Crešnjevecska zadruga v novo gospodarsko leto. Ze prvi občni zbor je pokazal, da so njeni zadružniki na napredni poti do večjih uspehov. Pomlajeni in utrjeni v zadružni enotnosti bodo spet zavihali rokave, se podali v vinograde, ki jim bodo ob dobrem gospodarjenju dali nove količine dišeče vinske kapljice... I. K.

Vsem bralcem našega tednika!

Zaradi tehničnih zaprek pri delu časopisnega papirja, priložnostne številke ne bomo izdali, pač pa bomo zato v mesecu marcu izdali obsežnejšo ozir. dvojno številko. Toliko v vednost našim bralcem.

Uredništvo in uprava »Ljudski glas«.

kader vozačev. Vsak izmed njih opravi po 12 delovnih ur na dan. V mehanični delavnici se najbolj prizadevata delovodja Znidarič in pomočnik Mavrin, član upravnega odbora podjetja.

Med knjigovodji kmetijskih delovnih zadrug

Sporedno s pripravami za obšne zbere so v KDZ izdelali letne bilance. Iz 40 zadrug v Ljutomerškem okraju so se zbrali knjigovodje. Čez en mesec so stanovali v dvorani dijaškega doma v Ljutomeru, kjer je imel vsak svoje mesto. Zapuščali so ga za nekaj ur po polnoči, da ga zjutraj zopet zasejedi in se zatopijo v svoje delo. Ni lahke njihove posele v zadrugah, posebno v tistih, kjer so se v teku leta dogajale nerednosti v knjigovodstvih in evidencah. Toda občni zbori so bili pred vratmi. Vodstva zadrug so morala polagati čiste račune o svojem delu. Obracun more pokazati le bilanca. Iz nje so se izluščile napake, slabo ali dobro delo upravnih odborov in vsakega posameznega zadružnika. Zato so knjigovodje trdovratni pri svojem delu. Zadružni knjigovodski instruktor Topličarjev Janko je imel polne roke dela. Ni čudno, da je bil vedno neprebran in je vsak dan izgubljal na teži. Pri delu je bil neumoren, zbran in uspešen. V krogu od enega do drugega se je gibala njegova pot. Kjerkoli je delo zastalo, je znal hitro najti napako, jo rešiti in že je spremljal sosedja pri njegovem delu. Tih in mirno je bilo delo v dvorani.

Janko jim je v decembru predlagal, da tekmujejo po točkah, ki jih je sam sprejel na instruktorski konferenci v Ljubljani. Tekmovanje so knjigovodje sprejeli po naslednjih točkah: kateri bo prvi uvedel najboljšo ažurnost v knjigovodstvu, napravil pravilno in pravočasno inventuro, izdelal bilanco pred občnim zborom in zaključno bilanco po občnem zboru, uvedel evidenco delovnih dni, temeljnih sredstev in vpisal otvoritvene postavke za leto 1951. Zadružni sklad je pripravil nagrade 16 tisočakov je podelil med najboljše tekmovalce.

Knjigovodje so se v tekmovanju vrgli z novo silo na delo. Uspehi so se izrazito pokazali v nekaterih zadrugah, kjer so knjigovodje pripravili vse, da je bila izdelava letne bilance olajšana. Nekaj časa se je zadrževala v dvorani visoka, mlada in živahna knjigovodkinja Babič Zvonka iz KDZ Krapje. Veselje jo je bilo gledati pri delu. Nikoli ni iskala pomoči pri instruktorju. Njeno delo je bilo skozi vse leto uspešno in vestno. Letna bilanca ji ni povzročala nobenih težav. Končala jo je prva 12. januarja 1951. Tudi v vseh drugih točkah tekmovalnega programa je bila prva; zato je imela vse pogoje, da dobi prvo nagrado. Poleg najboljšere urejenega knjigovodstva, Zvonka

Delavski svet je odpravil neupravičene izostanke

Delavci pri OKAP v Radgoni trdo delajo. Njihova prizadevanja se merijo po uresničenem finančnem planu lanskega leta, ki so ga presegli za 13 odstotkov. Res je, da niso na čistem pri prevoznih tonskih kilometrih. Niso sami krivi, če so ostali pri 90 odst. Teren, po katerem vozijo, je premalo razsežen, da bi bili kos začetni nalogi. Nadoknadili so z uslugami na krajših progah, ki so jim prinesle večjo vsoto dohodkov v finančnem planu.

Lani so izostali od dela štirje delavci. To ni mnogo, pa vendar so o tem razmišljali. Na zasedanju delavskega sveta so govorili o izostankarjih. Povedali so jim, da jih v podjetju ne bodo trpeli. Njihovemu skupnemu mišljenju je sledil sklep: »Vsak delavec, ki bo izostal od dela, bo plačal nastalo škodo«. Tak sklep je bil potreben, ker le ni mala škoda, če kamion ves dan stoji neizkoriščen. Razmišljali so, kako bi znižali število neproduktivnih ljudi v podjetju. Na dan so prišli s predlogi, da odpustijo skladiščnika in ga napotijo v produkcijo. Ključno od skladiščnika je prevzel član upravnega odbora, ki odgovarja za skladiščno poslovanje. Tako so prišli do pravičnejšega razmerja med produktivnimi delavci in nameščenci. Na 39 produktivnih odpadde 5 nameščencev, ki so zaradi precej zamotanega knjigovodstva zaenkrat potrebni.

Ogromno težav jim povzroča večje

vrhovih se je opravičeno »dušal«. Vemo, da so del pridelkov oddali iz zadruge brez njegove vednosti. Sedaj išče krivce in ljudi, ki so se okoriščali na nedovoljen način. Se nekateri knjigovodje so v istem položaju kot Mihelič Ivan.

V minutah odmora smo slišali marsikaj zanimivega. Kaj so govorili? Le redke se je pohvalil, da je v dobrih odnosih od upravnega odbora in zadružnikov. Večinoma so se pritoževali, da jih v zadruzi gledajo postrani. Mnogi odborniki in zadružniki želijo, da ne bi bilo zadružnega knjigovodstva. Zanimivo! Tako je ravno v tistih zadrugah, kjer so se dogajala največja skrivanja pridelkov in špekulacije posameznikov. Razumljivo, da je njim knjigovodstvo več kot trn v peti. Tudi nagrajevanje knjigovodij je bilo v mnogih zadrugah pomankljivo in nepravilno. Vse to naj se v letošnjem letu popravi in posten odnos in zadostno nagrada. Dobro knjigovodstvo v zadruzi bo temelj poštenemu poslovanju in samo v korist delovnim zadružnikom.

Borijo se z nekaterimi težavami, ki jih ne bi bilo treba. Tako nimajo pri roki navadne vodne črpalke, ki bi jim dovajala vodo iz rezervoarja. Sedaj jim pranje kamionov ne gre od rok. Za črpalke so že večkrat zaprosili, toda niso dobili nobenega odgovora.

Kamioni bolehalo na zavorah. Skoraj vsak dan je eden v popravilu. Manjkajo jim dobre gumijce pri zavorah, da bi vzdržale vsaj par mesecev. Gumijce izdelujejo v naši državi, toda po kakovosti ne odgovarjajo popolnoma. Največ par dni vzdržijo, potem pa odpovejo. To jim povzroča nepotrebne skrbi. Ze parkrat so se oglasili na merodajnem forumu in zaprosili za boljše gumijce. Vozči se jezijo, zakaj prizadeta podjetja ne skrbijo za kakovostnejše izdelke. Ob teh, na videz »nepotrebnih« gumijcah, so lani mnogo zgubili. Povprečno osem dni mesečno je stal vsak kamion. Zastojne so nekoliko ublažili s stalnimi pregledi in popravili voznega parka.

Kolektiv se v celoti prizadeva, da bi kar najbolje uspel. V podjetju je mlajši

poslali. Tako so nas iskali na Goričkem, mi pa smo šli v radgonski kot in smo zdaj tu, kakor vidite.

Potem smo se jezili na Hartnerjevega šoferja, Juš pa je začel pripovedovati o svojem ultimatu, ki ga je poslal komandantu garnizona.

»Toda ta vrag še do zdaj ni dal nikakega znaka s sireno!« je vzkliknil razburljivo Juš.

Miran je poslušal in ne da bi dolgo razmišljal, je dejal, da je pač treba hitro nekaj ukreniti; da bomo z akcijo drugače zamudili in še dobijo nas prej, kakor pa bi kaj pametnega ukrenili. Toda kaj in kako? Nekaj časa smo se pogovarjali o raznih predlogih, ki jih je ta ali oni podal, potem pa je Miran nenadoma zamahnil z roko, kot da bi hotel reči, da preveč govorimo, in dejal:

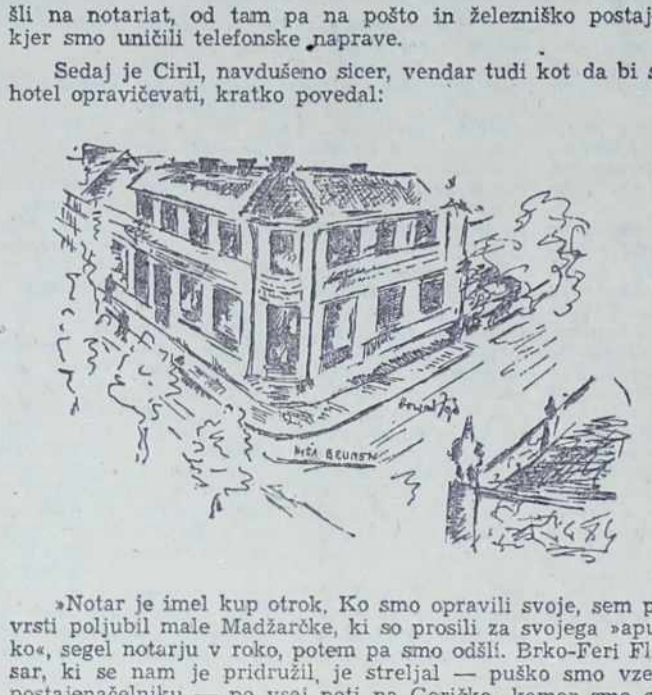
»Takole bo, tovariši: zjutraj bo komandant mesta prišel enkrat okrog osme v kavarno. Potem ga bo klical telefon. Jaz bom v mali pisarni, kjer je telefon. Pištolo bom dal na mizo, komandant bo vstopil in potem se bova »pogovarjala o predaji!« Z nacističnimi generali smo se že tako »pogovarjali«, kaj da se ne bi s tem madžarskim skezadošom!«

Predzrna se nam je zdela vsem ta misel, toda Miran je nadaljeval:

»Jurij, ti boš govoril z Jožo. Poskrbeti mora, da bo komandant ob določenem času v kavarni Peter, ti boš v kavarni in boš skrbel, da bo komandant prišel k telefonu!«

Odločno so udarjale Miranove besede in mi smo vsi vedeli, da je tu škoda ugovarjati. Toda kako drzne so bile, smo lahko sklepali iz Jušovih besed:

»Sklep sprejet. Jaz ga sprejemem. Toda tako je na niti kakor naše življenje.«

»Notar je imel kup otrok. Ko smo opravili svoje, sem po vrsti poljubil male Madžarčke, ki so prosili za svojega« apukos, segel notarju v roko, potem pa smo odšli. Brko-Ferisar, ki se nam je pridružil, je streljal — puško smo vzeli postajenačelniku — po vsej poti na Goričko, kamor smo ga

Fronta poziva na tekmovanje, mladina odgovarja z uspehi...

Mladina ljutomerskega okraja tekmuje

Na Okrajnem komiteju mladine v Ljutomeru je vsak dan živo Prihajajo mladinci, vstopajo voditelji, vaše mladine. Poročajo, dajejo nove obveznosti in se z delovnimi napotki zopet vračajo med svojo mladino...

Tekmovalna komisija ima polne roke dela in skrbi. Tekmovanje je treba povezati, ga razširiti med nove mladinske vrste. Večkrat stopilo na teren, v kmečke vasi, kjer se pogovorijo z mladinci. Tovariši iz »tekmovalne« so prišli do dobre zamisli. Izdajajo svoj »Bilten«. Prvo številko so že poslali na vaše aktivne. V tem domačem časopisu najdete novice, nove vzpodbude aktivom, ki so se pomerili za častno mesto med najboljšimi. Med vrsticami spoznaš pot mladine, ki vodi do njene lastne izobrazbe, pot do pristega mesta, ki ji kot Titovi mladinci pripada. Listajmo malo po biltenu in ga od blizu pogledimo!

sprejeli. Zadrugo bodo vodili novi ljudje, ki se zavedajo odgovornih nalog. Z medsebojno pomočjo bodo Krapenci izboljšali svojo zadrugo in jo popeljali na pot razvoja.

Mladinci iz Vinskih vrhov niso zadovoljni s sedanjim vodstvom zadruga. Ne marajo podkupovanja, ki mu nasledajo nekateri funkcionarji zadruga. Ta slaba lastnost je njim popolnoma tuja. Na sestanku so se že pomenili, koga bodo predlagali v novo združeno vodstvo. Tudi mladince bodo kandidirali, ki se naj naučijo upravljanja.

V 60 aktivih so izvoljena nova mladinska vodstva...

Lepo je biti med mladinci, ko volijo svoja vodstva. V mnogih aktivih je mladina zdravo izbirala. Na svoje najbolje je pokazala in zapisala njihova imena na volilne lističe. Tako je bilo v 60 aktivih, kjer že delajo novi sekretariati.

Cerovška mladina vsem aktivom v Sloveniji...

Mladinci iz Cerovca so si izbrali pravo pot. V tekmovanju nočejo ostati brez tekmeča. Zato so povedali vsi slovenski mladinci, da jih naj posnema. Oni se bodo učili, spoznavali našo stvarnost, našo borbo za svetovni mir. Govorili bodo o vzgoji mladih pokolenj, spoznavali tisto, kar jih uči naša Partija. Pogledali bodo v mladinsko zgodovino, v zgodovino borbenega jadra mladinskega gibanja — SKOJ. Že vadijo dramo »Razvaline življenja«, s katero se bodo postavili pred vaščani, obiskati hočejo tudi sosednje vasi. Na družabnih večerih se bodo spoznavali in zblíževali. Le tako bo lažje premagovati težave. Potrkali so na vrata tvoje. Kumerja in ga povabil, da jim pove o obrezovanju poznane vinske trte. V krožkih se bodo zbirali, mladinci bodo spletili 4 koše, mladince 6 parov nogavic. Dekleta grede za kuharice. V tečaju je usposabljal za dobre gospodinjice.

Cerovčani so pridni zadrudniki. Zato mnogo govorijo o bližnjem zboru zadrudnikov, kjer bodo povedali vse, kar jim na srcu leži. Šli so v sadovnjake, čistili drevesa, da jih kapar ne bo hudo napadel. V svoj plan so zapisali 300 prostovoljnih delovnih ur, ki jih bodo dali na gradbišču zadruga.

Globočkom aktivu trije novi zadrudniki...

V Globočki, poznani viničarski vasi, je življenje mladine postalo lepše, kot je bilo lansko leto. Mladina se je zbudila in stopila na plan. Mlad kolektiv mladine, ki pridno tekmuje. Ni dolgo od tega, ko smo povedali, da se je Koštiljeva Tončka odločila za združeno življenje. Tončka ni ostala sama. Se dva mladince sta dala svojo besedo in vstopila v zadrugo. Starejšim ljudem, starešem — hoče mladina pokazati pot do novega življenja. Povsod stopa naprej, na čelu svojih vaščanov...

Sosedje iz Podgradja so se spomnili na bližnje volitve. Dobro poznajo kandidata, ki jih bo zastopal v Ljudski skupščini. Oni mu bodo dali svoje glasove. Na sestanku so se domenili: »Šli bomo kurirje, ozelenili bomo voliče in dali svojo osobo ob igranju harmonike«. Tako bodo najlepše počastili dan volitev.

Na volilnih sestankih se pogovarjajo o zadrudništvu...

Mladina stopa v zadrugo kot zavesten soustvarjalec. Na njenih ramah je bodočnost zadrudništva. Zato že danes grad trdne temelje. Na Krapju je hotela mladina dobro vodstvo zadruga. Na svojem sestanku je predlagala tovariše, ki naj bi prišli v upravni odbor. Njene predloge so starejši zadrudniki hvaležno sprejeli.

In Juš je bil vendar tudi drzen skojevce! Pomolčali smo za trenutek in ta molk je bil potrdilo, da smo si edini v tem, da bo tako moralo biti. S tem trdnim sklepom smo se razšli.

Bila je temna jesenska noč med šestnajstim in sedemnajstim oktobrom. Ljudje po devetih uri zvečer niso smeli na ulico. Slišati je bilo le korake patrolj, ki so na gosto krožile po ulicah. Pravkar je odbila ena po polnoči. Stražam sva se morala z Jurijem neopazno izmuzniti, kajti še ponoči in zgodaj jutraj bo treba urediti važne priprave...

Ob tem smo pričakovali jutra. Navsezgodaj naju je z Jurijem presenetila pionirka Silva s sporočilom, da po mestu gonijo vojaki z njilaškimi (pušičastim) križem na rokavih Slovence v sinagogo. Cimpermanova mamica se je vznemirila. Vest naju je vrgla pokonci:

»Pa koga?«
»Počasni in premissljeno je Silva naštevala. Videla sva, da so med žrtvami »prišli« ali »slavi«, kakor so jim rekli Madžari. Prevzela naju je skrb za Cimpermanovo mamico.

Kmalu za tem se je pred Brunnovo hišo ustavila skupina honvedov z njilaškimi križi na rokavih. Bili so to bolj priletni možje, poslednje rezerve propadajočega svetoštetanskega kraljestva. Eden med njimi se je podal na Brunnovo dvorišče. Šel je po Brumna, ker je bil tudi on eden od »slavov«.

Juš, Miran, France in Sergej, ki so gledali vojake skozi okno, seveda tega niso vedeli. Bili so prepričani, da honvedi iščejo njih in da se bo treba pač boriti. Juš je stopil k oknu ob dvoriščni strani. Videl je vojaka, kako prihaja proti hišnemu vходу.

Ta hip mu je šinila drzna misel. Zadel je vrvi, ki jo je imel pri sebi, za okenski okvir, in vzklil polglasno:

Nekaj o apnenju v Prekmurju

Izboljšanje prekmurske zemlje, ki ji primanjkuje mnogo apna in je vsled tega izredno kisla, ni v dvajsetih letih stare Jugoslavije nihče posvečal nobene pažnje. Nekateri premožnejši kmetje so sicer poskušali izboljšati svojo zemljo z apnenjem prahom, vendar se k sistematičnemu delu za izboljšanje zemlje ni pristopilo. Šele po osvoboditvi, 1948 leta je Ministrstvo za kmetijstvo izvedlo v Prekmurju široko akcijo za kalcifikacijo zemlje. Takrat so lahko kmetje preko svojih zadrug naročili večje količine kniskega apnenca, ki jim ga je podjetje v Kninu nudilo popolnoma brezplačno. Plačali so le stroške za nakladanje in prevoz, ki pa so bili malenkostni. Že prvo leto je dobil mursko-soboški okraj 53 vagonov tega apnenca, ki so ga naročili predvsem naprednejši kmetje iz Murske Sobotice in najbližje okolice. Tako so kmetje iz Murske Sobotice naročili že prvo leto deset vagonov, iz Beltince štiri, iz Puconec štiri in iz Salamence šest vagonov. Večje količine so ga naročila tudi državna posestva v Rakičanu in Beltincih. Ogromna večina prekmurskih kmetov pa je na to akcijo še gledala z velikim nezaupanjem.

Že naslednje leto so se pokazali v Prekmurju prvi, sicer še majhni uspehi kalcifikacije, posebno na državnih posestvih in pa v Markišavcih, kjer so kmetje posvetili apnenju zemlje res vsi skrb. Trava na travnikih in lucerna, kjer so zemljo poapnili, se je bogato razrasla. Prve uspehe pa je apnenje pokazalo že tudi pri žitaricah in krompirju.

Spomladi 1949. leta je ljudska oblast svetovala prekmurskim kmetom, da izboljšajo svojo zemljo s saturacijskim muljem, ki ostaja kot odpadki pri izdelavi sladkorja. Kmetje in državna posestva so to leto res naročili preko sto vagonov saturacijskega mulja in ga razvozili po svojih njivah. Konec leta je nato kmetijsko poverjenstvo v Murski Soboti izvršilo po vaseh, kjer so kmetje uporabljali saturacijski mulj, pregled nad rezultati tega apnenja. Pregled je pokazal že lep uspeh. Josip Bergles iz Salamencev šteje 73 je na sedmih arih travnika posipal preko dva tisoč kilogramov saturacijskega mulja in je imel še isto leto za 45% boljši pridelek, kot na ostalih travnikih. Stefan Flisar iz Salamencev je popnil travnike in njive, ki jih je zasejal s prosom in je imel za 30% večji pridelek. Tudi Stefan Vlaj, Franc Godina in ostali kmetje iz Salamencev so pridelali na njivah in travnikih, ki so jih posipali s saturacijskim muljem za 20 do 30% več, kot na ostalih parcelah. Prav tako povečan pridelek so imeli Bela Branko, Stefan Skrilce, Janez Flisar, Franc Zganjar in ostali kmetje v vasi Markišavci.

Se vidnejši uspeh pa so dosegli z apnenjem na državnih posestvih v Rakičanu in Beltincih, kjer so že leta 1947 pričeli z načrtnim apnenjem celotne obdelovalne površine. Takrat so navozili na svoje njive prvih 55 vagonov apnenca, naslednje leto pa že 224. In tako vsako leto naprej. Posledice tako izboljšane zemlje so se kmalu pokazale. Pšenica, ki je dala 1947. leta osem metrskih stotov pridelka na hektar, je imela 1948. leta že blizu 15 stotov, naslednjega leta pa že 22! Pridelek rži je narasel od 12 stotov v letu 1947 na

Marsikje snujejo nove obveznosti, s katerimi bodo prišli na bližnjo mladinsko konferenco.

Povsod ne gre lahko. Na Moti ni bilo mladine na predvolilni sestanku. Pritegnili so jo s praktičnimi tečaji. Dekleta so šla v kuharski tečaj, fantje pa so delali v krožkih. Tako so uspeli pri volitvah, poživel so nedelaven aktiv, ki je poprej samotaril.

V Bučevcih so vsi mladinci dobri gasilci. Svoje sestanke radi združijo s praktičnimi vajami v gasilstvu. Njihov mladinec je celo poveljnik gasilske čete.

Tako prodirajo med kmečko mladino, ki se rada oprijemlje svoje organizacije. Povsod tam, kjer so odpadli suhoparni sestanki, je mladina aktivna. Pokazala je dobro voljo za lastno izobraževanje, saj je letos 700 mladincev obiskovalo izobraževalne tečaje, ki so se vršili v 27 vaseh. Prehodo po pot do izobraževalnih bode nadaljevati. Zadnji mesec tekmovanja naj bi potekel v duhu povečanja naporov, ki bodo rodili nove uspehe. Zadnji zimski mesec naj dobro izkoristijo, zlasti za izobraževanje mladega rodu.

Skrb za kulturo in prosveto — prehaja v roke delovnega ljudstva

Že prva zasedanja Sveta so pokazala, da se izvoljeni člani zanimajo za stanje šolstva v okraju. Z vsa voljo prevzemajo dolžnosti, ki so jim zaupane z novimi zakoni. O tem govorili diskusija in pa sklepi, ki so jih kolektivno izglasovali.

Na drugem zasedanju so se dotaknili ljudskoizobraževalnega dela v okraju. Ugotovili so, da se je izboljšalo delo z množicami v obliki izobraževalnih tečajev. Zlasti gospodarski tečaji so privabili številne obiskovalce. V Radoslavcih so končali s kuharskim tečajem. Obiskovalce so ga vaše žene in dekleta. Ljutomerske žene so se zbrale v prirojalnem tečaju. Praktično delo je pomagalo ženam, da so se oklenile svoje organizacije. Tudi pri Tomažu, na Rušču, v Nunki grabi in v Star-novi vasi so se žene zbrale v kuharskih tečajih. S svojo udeležbo so tečajnice dokazale, da je na vsaj mogoče organizirati množice, če se k njim pravilno pristopi. V

okraju delujejo tri kmetijsko-nadaljevalne šole.

Člani Sveta so iznesli predlog, da bi v Podgradju organizirali stalno kmetijsko-vinogradnško šolo. Njihov predlog je za pozdraviti. V tem pretežno vino-gradniškem predelu je potrebna ustrežna šola, ki naj bi vzgajala vinogradnike. Osvojeni predlog so poslali Ministrstvu za prosveto, da ga odobri.

Po nekaterih vaseh spijo množične organizacije. Tako je bilo zadnji čas, ko so organizirali po šolah 22 strokovnih predavanj. Pri Miklavžu, na Koku in na Rušču — ljudje niso bili obveščeni o času predavanja. Zato so le-ta odpadla, seveda po krivdi vaških frontnih organizacij.

Prireditve ob Novoletni jelki so bile po vsebini boljše kot ga prejšnja leta. Pionirjem bo treba več pomagati. Učitelji naj bi z nasveti pomagali neizkušenim vodstvom društva — prijateljev otrok. Doselej so ponekod bolehalo na brezbriznosti do pionirske organizacije.

Pogovorili so se o organizaciji šolskih svetov. Med predlogi so izbrali najboljšega: »Šolske svete je treba organizirati na sedežih šol. Na množičnih sestankih bodo izvolili delegate iz vseh KLO, kateri spadajo pod šolski okoliš. Šolski sveti bodo pomagali učiteljsstvu na šolah, delovali bodo kot posvetovalni organ.«

Dalje časa so se pomudili pri učnih uspehih v osnovnih šolah in na novoustanovljenih gimnazijah. Ugotovili so vzroke, zakaj je padlo število pozitivnih ocen. V prvem polletju so zabeležili za 2% slabše uspehe. V osnovnih šolah je bilo 79% pozitivnih ocen, v gimnazijah pa 55%.

Po gimnazijah poučuje mlajši kader, ki še nima dovolj pedagoških izkušenj. Na splošno je občutiti pomanjkanje strokovnih predavateljev. Učitelji na osnovnih šolah so večinoma preobremenjeni z delom, so pa tudi prepuščeni sami sebi. V šolah z osnovnim in gimnazijskim poukom je premalo kolektivnosti, premalo medsebojne pomoči. Starejši učitelji ne nudijo dovolj strokovne pomoči mlajšemu kadru. Pri Mali Nedelji poučuje ena učna moč kar dva razreda učencev. Preobremenjenost pri pouku je delni vzrok padcu učnega uspeha. V tej šoli je 10% učencev neocenjenih. Ponekod tichi v četrtem razredu po 70 in še več otrok. Ob tolikšnem številu je nemogoče individualno delo z učenci. Ravno v teh razredih so potrebni dobri učni uspehi, ki omogočijo učencu nemoteno nadaljevanje pouka na gimnaziji. Zato je Svet sklenil, da se zadnji razredi osnovnih šol z večjim številom učencev razdvoji. Poučevali bodo ločeno. Približati se hočejo k 75% pozitivnih ocen, kar bo solidna osnova za nadaljnje šolanje na gimnazijah. Že po zadnji redovni konferenci so se učni uspehi izboljšali za 12%.

Na Rušču so otroci izpostavljeni vplivu alkohola, ki jim ga posredujejo starši. V mnogih krajih silijo stariši otroke k težjemu delu, s čemer škodujejo otrokovemu razvoju. Nekateri zadruga poslušajo otroke pri takšnem delu, ki ni zanje primeren. Vse to je napotilo Svet do potrebnega sklepa. Na terenu bodo proučili socialne razmere v posameznih šolskih okoliših in pospešili delo inspekcije na slabših šolah.

Dosedanji upravniki otroških vrtec nimajo potrebne pedagoške znanja in obzora. Zato je šepalo delo po teh ustanovah. Svet je zavzel določeno stališče. Vrtce naj vodijo vzgojitelji, ki bodo pedagoško usmerjali delo. Dosedanje upravnike, ki ne odgovarjajo potrebam, bodo namestili kot ekonomne.

V Svetu so si razdelili naloge. Izvolili so komisijo za splošno šolsko problematiko, za izvenskolsko vzgojo, za predškolsko vzgojo, za strokovno šolstvo in komisijo za obnovo in materialno oskrbo šol.

Komisijam predsedujejo člani Sveta. Komisija za materialno oskrbo že dela. Pregledala je šolske kuhinje in pomagala odpraviti ugotovljene napake. V Ljutomeru je ugotovila, da ostaja kuhana hrana. Vodstvu kuhinje je svetovala, da pripravljata popolno kosilo.

Na drugem zasedanju Sveta so sprejeli letošnji proračun, ki določa nad 13 milijonov dinarjev za pospeševanje šolstva in kulturno-prosvetnega dela v okraju.

IZUD DOLNJELENDAVSKEGA OKRAJA TEKMUJEJO

V 13 živahno delujočih IZUD se je zadnje čase v dolnjelendavskem okraju močno razmahnilo kulturno življenje na vaseh. Društva imajo zelo dobro razvite igralske skupine, ki vse pridno študirajo igre, s katerimi nastopajo na domačih in sosednjih odrih. Društva tekmujejo na čast 10. obletnici Oslobo-dilne fronte s kvalitativnimi igrami, folkloro, predavanji, v knjižnicah itd. Okrajna tekmovalna komisija prosvetarjev obiskuje prireditve in daje ocene. Dokončno oceno pa bo pokazal okrajni nastop vseh društev, ki bo prirejen pred kongresom OF. Najboljša društva, med katerimi je tudi SKUD Miško Kranjec, bodo nastopila s kvalitativnimi programi v republiškem merilu. Tako pripravlja folklorna skupina Miško Kranjec tri madžarske narodne pleske. Skupino tvorijo namreč člani madžarske manjšine. Največ izgle-dov imajo igralske skupine v Biatrici, Polani in v Bogojini. Skupina v Bogojini je pripravila za nastop celo tri igre, ker hoče na vsak način odnesti prvo mesto. V obmejnih vaseh živahno delujejo društva tudi z madžarsko manjšino, posebno v Motvarjevcih, Dolini in še v nekaterih drugih vaseh. Tekmujejo tudi izobraževalni tečaji, ki jih imajo letos v okraju v 17 vaseh. Najboljši tečaj imajo v obmejni vasi Dobrovnik (madžarska manjšina), kjer so za predavanja organizirali domače predavatelje. Na tečajih imajo največ uspeha gospodarska predavanja, ki jih podajajo tudi okrajni kmetijski strokovnjaki.

Tudi za zelje velja pri prekmurskih kmetih mnenje, da v njihovi zemlji ne uspeva. Leta 1947 in 1948 so ga poskušali saditi tudi na državnem posestvu v Beltincih, toda brez uspeha. Pridelek je bil tako nezadosten, da so morali njive preorati. Vendar strokovnjaki na posestvu niso popustili in so poskusili tudi pri zelju z direktnim apnenjem pred saditvijo, kar se je tako odlično obneslo pri jechenu. In res so z apnenjem že 1949. leta dosegli rekorden pridelek: štiri vagono zelja na en hektar! Preteklo leto so poskus ponovili in se je pokazal še uspešnejši, kajti klub izredni suši, ki je pridelku močno škodila, lanski pridelek ni bil slabši od pridelka v 1949. letu.

(Nadaljevanje na 4. strani)

V Okoslavcih so dobri radioamaterji

V zakotno vas Okoslavci, blizu Kapele, je prodrla misel na tehniko. Našli so se kmetijski fantje, ki so začeli razmišljati, kako bi koristili napredku svoje vasi.

Pobudo je dala mladinska organizacija. Iz vrst mladincev se je pred dvema mesecema prijavilo več interesentov za radioamaterstvo. Kar 29 se jih je združilo in ustanovilo svoj klub.

Kratek čas jih loči od te združitve. Združile so se tudi skupne misli in ustvarile začetne uspehe. Z detektorji so začeli Vsak izmed 16 mladih radioamaterjev je napravil po enega. Njihove neizkušene roke so ustvarile enocevni radijski sprejemnik. Ko so ga do-gotovili, je padel sklep: »Do konca meseca hočemo sestaviti dvocevnika«. Že delajo na tem.

»Odkod jim material? Sami so ga poskalj v vasi. Stopili so v hiše, na podstrešja, in našli so nekaj za pod roke.

Ne mislijo ostati samo pri radiu. Električno bodo privabili v vas, da jim bo radio boljše uspeval. Spravili so se na delo. Kopljejo jame za droge, 29 drog so že postavili. Spet je odločala iznajdljivost pri nabavi žice in potrebnege instalacijskega materiala. Odsli so v Ptuj, kjer so ga kupili za denar, ki so

SPREJEMAMO male oglase, oglase in osmrtnice vsak dan od 8. do 12. ure.

in odšel. Vsi ostali skojevci so izbrabili ta trenutek in se spustili za Jušem. Iz hiše so bili, toda sedaj se bo treba brez izgub umakniti.

»Proti Muri!«

V vrstah honvedov, ki so stali na oglu Brunnove hiše, je nastal preplah. Alarmirali so komando. Padli so strelji. V karnah so v naglici nalagali vojaštvo na kamione. Nekaj kamionov je bilo treba za to, da bodo zasledovali te štiri partizane, te štiri drzne skojevce! Začela se je hajka in streljanje kot v kaki veliki bitki. Juš, Miran, France in Sergej — Cyril in Rastko sta bila drugje — so dolgo bili kos mnogostevilnim honvedom. Hitro so se umikali v smeri proti Bakovcem. Toda Juš je bil težko ranjen v nogo. Ostali tovariši so ga hoteli nositi, toda ni dovolil:

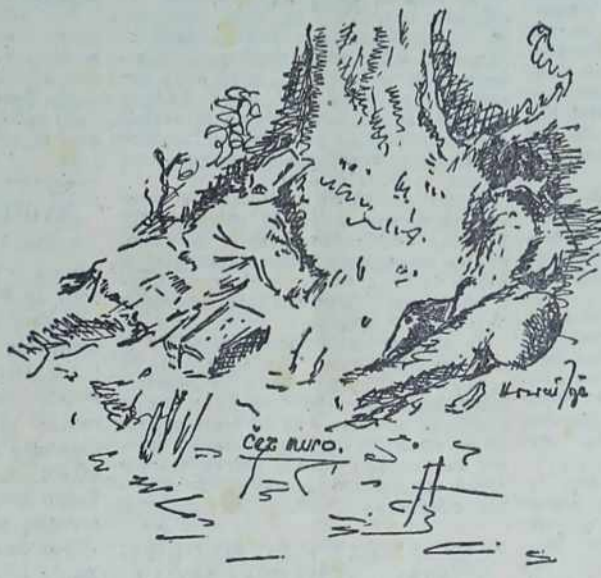
»Saj bom že sam... Z vami bom... vi le pojdite naprej!«

Juš se je ustavil... noga mu je klecnila. Naravnal je brzostrelko proti honvedom. Streljal je v kratkih gostih rafalih, da je kar zvalil preko dvajset honvedov proti sebi. Od-dal je zadnji strel iz svoje brzostrelke. Pograbil je za pištolo. Z obžalovanjem je še vzklilnil:

»To je moja poslednja borba... toda živga me ne boste dobili... hudičevi fašisti!«

Honved pred njim se je zvrnil... In potem je Juš oddal svoj poslednji strel. Živ ni hotel priti v roke njilašem!

Miran, France in Sergej so prebili obroč proti Tišini. Zvrnili so štiri orožnike, sedli na njihova kola in se umaknili na novo postojanko. To pa jim je omogočil Juš s svojo poslednjo junaško borbo, v kateri je žrtvoval svoje življenje.

»Prišel ga bom. Vi pa za menoj!«

In že se je spustil po vrvi in lopnil tik pred preplašenega honveda na tla. Honved se najbrž ni dalo boriti se z mladim partizanom, če bi to sploh zmogel od velikega strahu. Pomahal je partizanu z roko v znak, da naj tu počaka, se obrnil

Katere vasi se lahko merijo s Cankovo?

KLO Cankova obsega tri vasi: Cankova, Korovce in Gornje Crnce. Cankova je center KLO, pa tudi središče sektorja. Pa poglejmo malo njeno kulturno sliko. Pozornost vzbujajo lepa zgradba; nižja gimnazija. Ta je nastala lani iz bivše sedemletke. Dala je že prve male maturante. Dijaki te gimnazije imajo že tudi svoj dijaški dom, prvi v okraju Murske Sobotice. Letos ima 12 dijakov, prihodnje šolsko leto bo zmogljivost že večja. Poleg šolskih otrok pa prihajajo v šolsko poslopje tudi mali cicibančki, kjer dobe svoje razvedrilo v igrah in v primernem pouku. V otroškem vrtcu imajo tudi svojo vzgojiteljico. Vsako jutro jih pride do 20, včasih tudi več. Pridejo celo iz Gornjih Crncev. Starši, ki so zaposleni na polju in pri raznih drugih opravkih, vedo, da imajo njihovi otroci skrbno vzgojo v otroškem vrtcu. Dobro bi bilo, če bi tudi najbližji sosedje in nekateri nameščenci poslali svoje otroke v otroški vrtec. Vse delo na osnovni šoli, nižji gimnaziji in dijaškem domu vrši šest učiteljev in ena vzgojiteljica. Večina učitelstva res žrtvuje skoraj ves svoj prosti čas za vzgojo mladine.

Kaj pa izobraževalno-umetniško društvo?

Na Cankovi deluje tudi izobraževalno-umetniško društvo »Oton Zupančič«. Steje 30 rednih članov. Izmed sekcij je najboljša dramska in knjižnica. Knjižnica je ena izmed največjih okoliških knjižnic, pa tudi ena izmed najbolj urejenih. Vodi jo vzorno učiteljica. Goriup. Zato ji pa tudi bralec ne manjka. Okrog 70 rednih bralcev dnevno obiskuje to knjižnico. Dramatska skupina je v tej zimski sezoni igrala dve igri. To nedeljo bo pa nastopila s »Sumljivo osebo«. Skupino igralec dobro vodi tov. Praprotnik, upravitelj mlekarne na Cankovi. Končno pa imajo tudi dobre igralce, ki so že pred leti nastopili. Slabo je samo to, da igralci ne pričujejo svojih žen, da se lahko edino v gostinah pokvarijo in ne na vajah za igre.

Upamo, da bo tov. Prasl v kratkem tudi z godbeno sekcijo dosegel uspehe. Nuino pa bi bilo, da bi člani IZUD, pa tudi ostale množične organizacije, začele resno misliti na izobraževalni tečaj, ki je lani sicer deloval, vendar ne v zadovoljivem obsegu. Pričakuje mo, da se bo na pobudo društva zganila tudi vaška Fronta, mladina, gasilci in žene in se vključili v izobraževalni tečaj. Imamo učitelstvo, babico, dobre člane KZ, vodstvo mlekarne, kuharice, pa če bi bilo potrebno, bi nam še kdo iz Sobote priskočil na pomoč.

Pa še o našem združnem domu

Gradi se, to je res, toda počasi, skoraj prepočasi. Tesarji so pred kratkim pridno pričeli z notranjimi deli in upamo, da jih bomo spet kmalu videli. Člani IZUD so se obvezali, da bodo letos napeli vse sile za dograditev dvorane. Ne oporekamo, da ne bi bil skrajni čas, da se ta dogradi. Računamo na to, da bo tudi Fronta dala svoj delež in da bo

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Tudi za dvig živinoreje v Prekmurju je apnenje zemlje neprecenljive vrednosti. Doslej je namreč v Prekmurju občutno pomanjkanje krme prav zaradi tega, ker v kisi; zemlji brez arna ne uspevata niti detelja, niti lucerna. Na beltiškem posestvu so že pred leti naredili zanimiv poizkus: poapnili so vse njive, na katerih, kot trdijo najstarejši delavci na posestvu, ni nikoli zrastle niti detelja, niti lucerna. Tudi tu se je apnenje sijajno obneslo. Preteklo leto so imeli v Beltiškem kljub suši na 40 hektarjih zelo lepo deteljo in lucerno, ki jim letos v veliki meri pomaga pri premagovanju težav pri prehrani živine.

Kljub tem vidnim uspehom kalcifikacije v Prekmurju pa so v preteklem letu tako Okrajni ljudski odbor, kot ostali kmetje apnenje popolnoma zanemarili. V nekaterih vaseh so združniki pri svojih zadržkih sicer naročali manjše količine knjskega apnenca, toda niti poslovoje kmetijskih združ, niti upravni odbori se za izpolnitev teh naročil niso posebno zavzeli. Na nedavni konferenci predsednikov krajevnih ljudskih odborov in kmetijskih združ pa so odborniki sprejeli za izboljšanje kmetijstva v Prekmurju izredno važen skler: da bodo ustanovili nove poljedelske in živinorejske odseke pri splošnih kmetijskih združah in delo že obstoječih odsekov znova poživeli.

Najvažnejša bodoča naloga poljedelskih odsekov kmetijskih združ bo prav skrb za sistematično apnenje zemlje. Kmečke delovne zadruge in ekonomije so doslej že naročile na desetine vagonov knjskega apnenca, ki ga vlakovi dovažajo v Prekmurje. Kmetijske zadruge pa sprejemajo še vedno nova naročila. Železnica nudi kmetom pri tej akciji vso pomoč. V Markišavcih, Beltiščih in ostalih krajih ustavijo vlak kar na poljih sredi proge, da je kmetom s tem olajšan prevoz na njive. Nujno pa bo misliti tudi na pomoč onim kmetom, ki imajo do dvajset in več kilometrov do železniškega tira in jim je prevoz apnenca s krajevnimi vprekami onemogočen. V zimskem času, ko ni odkupov, bi bilo nujno nuditi kmetom prevoz apna s kamioni, svedba po zmerni ceni, da bi apnenje ne prišlo kmetu dražje, kot pa je vredna povečana kmetijska proizvodnja.

tudi upravni odbor zadruge pljunil v roke, ker ni dovolj samo čakati, kdaj bodo zadržni prostori gotovi in se bo zadruga vselila. Prav isto je s KLO! Mislimo, da je tudi njegova dolžnost, celo prva dolžnost, posvetiti temu vso pažnjo. Nekateri člani odbora za gradnjo doma večkrat pogledajo, koliko je že narejeno in kritikujejo, da bi lahko bilo več — sami pa nič ne pokrenejo. Samo Naci in lvo res ne bosta zmogla voditi gradnje doma do zmagovitega konca. Nekateri, ki smo jih zelo redko ali pa jih celo nikoli nismo videli pri gradnji, pa vedo, kje so skrite deske, letve in podobno ter prihajajo večkrat pogledat, če je še kaj. Računamo na to, da bo Cankova v tem letu dokončno dogradila svoj združni dom, ki bo koristil vsem vaščanom. Čim več bo kdo prispeval s svojim delom, tem bolj bo občutil da je dom njegov.

Tudi Korovčarji so začeli s kulturnim delom. Že dvakrat so igrali igro, saj imajo tudi vse pogoje za dobro godbo, brez dvoma bi tudi izobraževalni tečaj uspel. Tamkajšnje gasilsko društvo je zelo agilno. Računajo, da se bo že v februarju ali marcu kaj ukrenilo za dobra predavanja v izobraževalnem tečaju.

USPELO PREDAVANJE V LJUTOMERU

Pretekli petek nas je obiskal tov. Regent, minister za prosveto pri Vladi LRS. V dvorani mestnega kina je imel daljše predavanje, v katerem je natančno število politične dogodke. Govoril je o naši zunanji politiki. Poslušalci so napolnili dvorano. Z zanimanjem so poslušali govornika, ki jim je s preprostimi besedami mnogo povedal. Poslušalce je znal pridobiti. Po predavanju so zadovoljno odhajali, z željo, da bi jih še večkrat obiskal. Številna udeležba na predavanju dokazuje da si ljudje želijo predavanja in pa takšnih predavateljev, ki znajo s preprostimi besedami objasniti trenutno najvažnejša vprašanja.

LJUTOMERČANI OB SPOMINU NA PREŠERNA

8. t. m. so se Ljutomerčani poklonili spominu velikega pesnika in misleca Franceta Prešerna. O življenju in delu pesnika je govoril tov. Bauhert Jan, ravnatelj ljutomerske gimnazije. V kulturnem delu spreda so nastopili: ženski, moški in mešani pevski zbor SKUD »Janeza Kavčiča«, ter novoustanovljeni recitacijski krožek, ki se je prvič pokazal pred publiko. S številno udeležbo na akademiji so Ljutomerčani dostojno počastili velik kulturni praznik slovenskega naroda.

SMRTNA NESREČA V LJUTOMERU

Pretekli petek se je v Ljutomeru smrtno ponesrečil tov. Flegerič Ivan, normirec iz KDZ na Kogu. Ponesrečenec je posejal normirski tečaj v poslopju ljutomerskega dijaškega doma. Kritičnega dne ob 4. uri jutraj se je namenil iz poslopja po opravkih. Iz drugega nadstropja je odšel v prvo nadstropje. Pot ga je zanesla skozi dvorišni izhod na balkon, ki je bil nezavaran. Misleč, da je v prtiličju — je hotel po stopnicah na dvorišče. Ker balkonskih stopnic ni, je padel v prazno na beton prtiličnega balkona. Z glavo je priletel ob betonska tla in se pri prči ubil. Mrtvega so našli ob jutranjem svitu. Ogleđna komisija je bila mnenja, da gre za ponesrečenčevu pomoč, ki je bila usodna. To je že druga smrtna nesreča, ki se je dogodila v tem poslopju.

Flegerič je bil član množičnih organizacij in eden izmed najboljših normircev v okraju. Bil je desna roka kogovškemu združnikom in upravnemu odboru pri upravljanju združnega gospodarstva.

PRAZNIK CICIBANOV IN PIONIRJEV NA RUNČU

11. t. m. je gostovala na osnovni šoli Runč igralna lutkarska skupina SKUD »Angel Besednjak« iz Maribora. Pred nastopom lutkarjev sta spregovorila tov. Levce, predsednik društva in njegov sekretar tov. Veras. V svojem nagovoru sta objasnili gledalcem vlogo društva, kot enega najboljših v mariborski oblasti. Sporočila sta jim odločitev posameznih sekcij, ki se bodo odslej večkrat pokazale na podeželju. To bo največji delež društva pri prevzganjanju kmečkega prebivalstva. Lutkarji so gostovali s priljubljeno otroško igrico »Janko in Metka«. Runčički malčki so budno zasledovali usodo neposlušnih otrok. Pogumno so odgovorjali Gašperčiču in mu v tihih željah klicali na zopetno svidenje. Številna udeležba malčkov in odraslih ljudi na prireditvi dokazuje, da tudi našo ljudstvo cenijo kulturno-umetniško delo lutkarjev in njihova uspeša gostovanja. Nastopajoči lutkarji so dali interesentom lepih pobud, kako razvijati lutkarsko umetnost, ki je še danes v razvoju. *ta

Člani kolesarske sekcije »Poleta« iz Maribora in člani kolesarskega kluba »Prekmurje« iz Beltičev, se bodo dne 18. februarja 1951 ob 14. uri pomerili v tekmo vanju na valjih. Dirka se bo izvedla v k'no dvorani »Stefana Kovača«. — Kolesarski klub Prekmurja, Beltičev.

o murskosoboških šahistih

V letih po osvoboditvi se je šah v Murski Soboti lepo razvijal. Lansko leto je delo šahistov skoraj zasrpalo. Tej, v ljudstvu močno zakoreninjeni igri — ni bila dana pot širšega razmaha. Kdo je kriv? Znano nam je, da v Murski Soboti ne manjka ljubiteljev šaha. Mnogo pristašev ima šah med našo mladino, ki rada poseđa po kavarnah in gostinah, ter igra. Nšeteto je takih igralcev, čeprav miso izurjeni, vendar imajo veselje do igre. Te je treba usmeriti, jih povezati v šahovski klub.

»Soboški klub je zaspal,« tako ugotavlja nekateri igralci, ki so se namenili v sosedne, delavne klube. Kako-to za jeziti? Potrebno je dobro klubsko vodstvo, ki bo znalo dvigati šah na višjo, zaželeno stopnjo.

Na nedeljski šahovski konferenci je bilo govora o neaktivnosti nekaterih funkcionarjev kluba. Ni resnična trditve lanskega tehničnega vodje, češ, da smo člani priganjali vodstvo k delu. Ta trditve bi lahko odpadla, če bi se bil stari odbor zivedal, da je treba pomagati članom.

Roškar Janko, upravitelj osnovne šole — je domač človek. Navsvetuje jim in pomaga. Radj ga poslušajo, še bolj pa ubogajo. Najprej ga bomo našli kot moža v IZUD, katero po njegovih zaslugi uspešno deluje. Dramska sekcija

Z našo mrežo smo ujeli tse resnične, a vesele

ČUDNA SO POTA AMERIŠKIH POŠILJK

Pošiljke, ki jih dobivajo v Bodonce, imajo zelo čudno lastnost. One kopnijo kakor sneg. Zato je treba na nje izredno paziti. Mogoče se najde še kakšen neverni Tomaž, ki bo dejal, da to ni mogoče. Prvič se je to čudo zgodilo s pšenico. Doblili so 1040 kg pšenice za najpotrebnejše člane verske občine. Hodoščak Ludvik, mimogrede omenjeno, član V. skupine iz Zenkovec, je kot dober kristjan prevzel nalogo, da jo razdeli. Zaprejel je kobile in pšenico odpeljal v mlino. 104 kg je skopnelo pri merični oddaji. Prav! Toda sedaj se šele začne čudo. Iz 936 kg ameriških pšeničnih zrn so namleli samo 640 kg enotne moke. Ostala količina je skopnela ali pa se je pretvo-

Pišeja nam...

ČLANI SINDIKATA ZBORUJEJO

V murskosoboškem okraju se vršijo občni zbori sindikalnih podružnic. Člani sindikatov so razumeli pomen občnih zborov in pridno posegajo v diskusijo. Ponekod so se na občnih zborih tudi pojavile napake, ki so lahko usodne za nadaljnje delo sindikalnih organizacij. Predvsem bo hajo na površnih poročilih, ki jih dajejo voditelji podružnic. To se jim bo po vsej verjetnosti maščevalo, saj brez temeljitega obračuna ni daljnega perspektivnega dela. Diskusija se večinoma razvija v smeri izboljšanja preskrbe, dočim se o izboljšanju organizacije dela v podjetjih — le malo govori. Kaj pa vzgoja delavcev? Tudi o tem naj bi padlo več tehničnih in vspešnih besed. To je najvažnejša naloga sindikata v sedanjem obdobju socialistične graditve.

Večina sindikalnih podružnic je sprejela tekmo vanje v čast 10. obletnice OF. Največje število članov se je obvezalo, da bo pomagalo pri tlakovanju cest v Soboti in pri gradnji kinodvorane. Upati je, da bodo člani sindikata spremenili obveznosti v stvarnost. Na občnem zboru podružnice OZKZ si je vsak član zadal obveznost, da bo opravil pri tlakovanju cest po 20 udarniških ur. Delavci DES so jih posekali. Oni bodo prispevali po 70 prostovoljnih ur na člana. Slične obveznosti so sprejeli člani sindikata pošte, potrošniške zadruge, podružnice zdravstvenih delavcev, odkupnega in komunalnega podjetja.

ŽENE IZ BRATONEC SO ORGANIZIRALE KUHARSKI TEČAJ

Kako smo se razveselile pri OO AFZ, ko smo prelele poročilo od krajevnega odbora AFZ iz Bratonec, v katerem nam žene sporočajo, da so pričele s kuharskim tečajem. Res, veselo presenečenje, da so se žene v Bratoncih zganile in pričele z aktivnejšim delom.

Organizirale so kuharski tečaj, ki ga je obiskovalo 22 žena in deklet. Tečaj se je vršil 2 krat tedensko in je bil v začetku februarja z uspehom zaključen. Strokovno je žene in dekleta usposobil tov. Srež Uršula, pri organizaciji tečaja pa imajo brez dvoma največ zaslug tov. Horvat Ana in Kolar Terezija, ki je bila tudi tako priljazna in le dala na razpolago svojo kuhinjo.

Bratonke žene so kuharski tečaj zaključile, nadaljevale pa bodo s tečajem za šivanje copat in bodo pri tem imele tudi praktična gosp. in politična predavanja. Želimo jim tudi pri tem lep uspeh. Za gledat pa si jih naj vzamejo vse one, ki trdijo, da kuharski tečaj ni mogoč!

Po svetu

Vojna na Koreji, Ameriške enote so prejšnjo soboto zavzele glavno mesto Seul. Tako je to mesto v kratkem času že četrtič menjalo svojega gospodarja. V osrednji Koreji je pa postal odpor Kitajcev in Severnokorejcev močnejši. Tudi protinapadi Kitajcev so številnejši in močnejši. Mac Arthurjeve enote so v 15 dneh ofenzive napredovale približno za 35 km proti severnokorejski meji. Kitajci in Severnokorejci so v tem času imeli nad 50.000 mrtvih in ranjenih. Ameriško poročilo pravi, da imajo Kitajci in Severnokorejci od začetka vojne 525 tisoč mrtvih, ranjenih ali ujetih. Severnokorejske izgube cenijo na 390.000 mož.

Anglija bo imela letos 1. aprila 800.000 mož pod orožjem, je v angleškem parlamentu izjavil predsednik vlade Attlee. Vojaški proračunl v prihodnjih treh letih bodo znašali skoro pet milijard funtov šterlingov, po našem blizu 1000 milijard dinarjev.

Med Jugoslavijo in Izraelom je bil podpisan trgovski sporazum. Jugoslavija bo dobavila Izraelu les, cement, stroje in usnje v vrednosti 2 in pol milijona dolarjev. Izrael pa bo dobavil Jugoslaviji orodje, predivo in južno sadje v vrednosti 1 in pol milijona dolarjev. Perzijski šah — vladar — se ženl. Zaradi tega so naročili v Holandiji nič manj kot 1000 kg raznih cvetic, ki so jih z aeroplanom prepeljali v Perzijo.

PREKMURSKI SMUČARJI NA POHORJU

Smučarski klub »Mura« iz Murske Sobotice je letos priredil od 16. do 26. januarja smučarski tečaj na Pohorju (Mariborska koča). Tečaj se je udeležilo 30 smučarjev, večinoma mladincev in mladink. Nekaj naših smučarjev pa se je udeležilo smučarskega tečaja učiteljsča v Murski Soboti, ki se je vršil v Bohinjski Bistrici v istih dneh. Nadarjeni prekmurski smučarji so znatno napredovali in ob koncu tečaja pokazali svoje sposobnosti v teku in skokih. V teku so bili doseženi sledeči uspehi: I. Pionirji (1 km): 1. Brunec Jože 8,10. II. Mlajši mladinci (5 km): 1. Mozer Ivan 26,23, 2. Prešeren Emil 33,30. III. Starejši mladinci (5 km): 1. Horvat Ivan 24,46, 2. Rogl Igor 29,22, 3. Jožar Ludvik 29,46, 4. Hari Tiberij 33,32. IV. Mlajše in starejše mladinke (1 km): 1. Cimerman Hilda 8,32, 2. Horvat Mira 8,43, 3. Repič Darinka 9,43. V. Člani (10 km): 1. Svatina Slavko 49,38. VI. Starejši člani (5 km): 1. dr. Pezdire Joško 33,01. V skokih na 30-metrski skakalnici je dosegel najdaljši skok Horvat Ivan.

POPRAVEK UREDNIŠTVA

V peti številki se je v naslov vrnila neželba napaka. Namesto »755 din na trudodan«, bi moralo biti: »175 dinarjev na trudodan«. V isti številki na drugi strani smo pisali o lutverskih združnikih. V odstavku, kjer je govora o obveznih oddajah, je pomotoma navedeno, da je zadruga oddala 98 prašičev. Pravilno se glasi: »združniki so uresničili 98 odstotkov plana obvezne oddaje prašičev«. Na drugi strani pod naslovom »V radgonskem okraju so zborovali borci NOB« bi se naj naslov takole glasil: »Lahko jim je bilo poročati na II. kongresu ZB«. V zadnji številki na tretji strani, kjer je objavljen članek o tekmo vanju kulturno-umetniških društev, se naslov pravilno glasi: Kulturno umetniška društva pred velikim tekmo vanjem«. Na prvi strani iste številke pod objavljenlo sliko: »o razgovoru Stefana Sambta z združnikom.« Tov. Sambt je »desni« na sliki, ne pa levi, kot smo mi prvotno objavili.

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTI PREDVAJA

od 16. do 19. februarja angleški film: »Noro srce«, in od 20. do 22. februarja nemški film: »Zakon v sencl«.

ALI ŽE VESTE...?

da je ekonomija »Nafta« ustanovila umetno valnico za vodno in zemsko perutnino in da bo že s 1. marcem sprejemala kokošja in račja jajca v valenje. Če že to veste, potem vam povemo na uho, da prodaja ekonomija enodnevnne piščance po maksimalni ceni. Informacije vam daje uprava ekonomije »Nafta« — Dolnja Lendava.

TEGA PA SIGURNO NE VESTE...!

da se pozivajo vsi upniki in dolžniki, da najkasneje do 1. marca prijavijo svoje terjatve in obveznosti likvidacijskemu odboru Obrtno-prodajne zadruge z o. j. Murska Sobotica. Po tem roku dospelo terjatve se ne bodo upoštevale, a dolgovi bodo sodnijsko izterjali. — Likvidacijski odbor.

IZGUBILA SE JE SINDIKALNA KNJIŽICA

s števil. 2.507.025, na ime Kroflic Rozalija, Murska Sobotica, katere veljavnost se razveljavlja.

POZIV

Nepopoljšilvega tata se naproša, da vrne ukradeno žensko kolo Horvat Francu. M. Sobota, Ciril Metodova 28, ki je bilo na nepošten način prisvojejeno dne 25. januarja izpred restavracije hotela Centrala. V nasprotnem slučaju se bo tatvina prijavila Narodni milici. Številka okvirja je 635.961, a evidenčna števil. S-23-459.681.